Floraväktarverksamheten 2007

ArtDatabankens *Rödlistade arter i Sverige 2005* medförde att mängden hotade arter och lokaler ökade mycket kraftigt. Idag uppgår antalet lokaler för hotade arter i Skåne till mer än 6000, nästan en fördubbling jämfört med tidigare. I förhållande till antalet aktiva floraväktare är det självfallet en omöjlig uppgift att årligen besöka och kolla upp lokalerna för alla dessa växter.

En grupp aktiva floraväktare i Skåne träffades för en tid sedan på Fulltofta naturcentrum och diskuterade den framtida floraväktarverksamheten i Skåne. Då utsågs bl.a. en grupp som fick till uppgift att ta fram en förteckning över alla arter som vi bör floraväkta i Skåne och hur vi ska prioritera bland dessa arter så att arbetet blir så effektivt och bra som möjligt. En sådan förteckning blir klar inom kort och är du intresserad av att ta del av denna och kanske även engagera dig som floraväktare, är du välkommen att ta kontakt med Kjell-Arne. Förutom arter och lokaler som om möjligt bör kontrolleras varje år, kommer listan att ta upp vilka arter som bör floraväktas vart 3:e eller vart 5:e år. Under 2007 har vi i första hand tänkt besöka lokaler för rutlåsbräken, rosenlök, tistelsnyltrot, klintsnyltrot, glansbräken, kalkbräken, uddbräken, klubbfibbla och ryl. Det är inte bara nationellt hotade arter vi i framtiden vill floraväkta. I Skåne har vi många växter som, även om de inte är nationellt rödlistade, endast finns på en handfull lokaler och som riskerar att försvinna från landskapet om inte lämpliga floravårdsåtgärder kommer till stånd i framtiden.

Förutom det sedvanliga floraväktararbetet ägnar vi i år även vårt intresse åt Svenska Botaniska Föreningens *Årets växt* som 2007, inte oväntat, är linnea. Linnea är en relativt vanlig art i stora delar av Sverige, men i Skåne blev den under vår nyss avslutade inventering endast funnen i 63 rutor vilket tyder på en mycket kraftig minskning i förhållande till den förra skåneinventeringen. Dessutom kan man befara att de senaste årens kraftiga stormar, med stora stormfällen till följd, reducerat antalet lokaler ytterligare. Så känner du till någon lokal för linnea blir vi mycket glada om du lämnar in en rapport! Vi är även intresserade av alla uppgifter kring andra "gammelskogs"-arter som ögonpyrola, grönpyrola, klockpyrola, knägräs och ryl.

Rosenplister *Lamium maculatum* i Svalöv

Henrik Johansson och Roland Lyhagen

I Svalöv grundades 1886 växtförädlingsföretaget Sveriges Utsädesförening, numera med namnet Svalöf Weibull AB. Kring företagets huvudbyggnad började 1890 anläggas en botanisk park som i dag hyser knappt 400 arter buskar och träd från hela norra halvklotet. I denna park har någon gång, förmodligen i början på förra seklet, rosenplister *Lamium maculatum* kommit in eller inplanterats. Från parken har rosenplister sedan spritt sig till alla delar av Svalövs tätort och till utpostlokaler flera kilometer utanför samhället. Den tycks trivas förträffligt och verkar fortfarande vara under spridning i trakterna kring Svalöv. Rosenplister har noterats från åtskilliga platser i Skåne men inte någonstans har den bitit sig fast under så lång tid och lyckats sprida sig så framgångsrikt. Den har blivit tätortens egen karaktärsväxt.

Förekomst utanför Sverige

Naturligt finns rosenplistern på den Europeiska kontinenten i ett sammanhängande bälte från norra Spanien, östra Frankrike, hela Mellaneuropa och i en avsmalnande kil in i Ryssland bort emot Uralbergen. Utanför detta sammanhängande bälte finns rosenplistern kulturspridd upp till Sverige, Norge, Finland, Baltikum, England men också till Nordamerika och Nya Zeeland (Hultén 1986). En av författarna har sett rosenplister så pass nordligt på den amerikanska kontinenten som i en skolträdgård i Palmerston nära Toronto i Kanada.

Gammal prydnadsväxt

Rosenplistern har sedan 1800-talet figurerat som prydnadsväxt. Redan i *Vilmorin´s illustrierte Blumengärtnerei* från 1873 upptages rosenplister som odlingsvärd trädgårdsväxt: "Denna art är utomordentligt livskraftig och med mycket snabb tillväxt. Den trivs på alla jordarter men föredrar näringsrika och friska jordmåner... Den börjar växa tidigt på våren och om den står väl skyddad, så finner